

Strömsunds kommun

Kommunens beredskap avseende EKO-frågor

Anneth Nyqvist

Certifierad kommunal revisor

Uppdraget – syfte

Bakgrund:

Bedrägerier och oegentligheter dyker upp med jämna mellanrum. De händelser som figurerar i media har bland annat medfört att uppmärksamheten riktats mot kommunernas förebyggande arbete i syfte att begränsa riskerna för att oegentligheter ska uppstå, med påföljda att förtroendet för kommunerna skadas.

Med utgångspunkt i väsentlighets- och riskanalys har revisorerna i Strömsund i kommun beslutat att övergripande granska kommunens arbete med EKO-frågor, dvs etik, korruption och oegentligheter.

Revisionsobjektet i granskningen är kommunstyrelsen.

Uppdraget – syfte

Övergripande revisionsfråga:

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens beredskap avseende EKO-frågor är ändamålsenligt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Kriterier:

- Kommunallagen
- Kommunens egna styrdokument inom området
- Angivna kontrollområden

Uppdraget – syfte

Kontrollmål:

Ändamålsenlighet

Styrelsen har utarbetat riktlinjer för det förebyggande arbetet.

Det förebyggande arbetet genomförs enligt antagna riktlinjer.

Intern kontroll

Kontroller genomförs av risker för oegentligheter och jäv.

Rapportering och uppföljning inom området.

Metod och avgränsning

Metod

Analys av adekvat dokumentation samt intervjuer med kommunstyrelsens ordförande och kommundirektör. Genomgång av kommunens egna kontrollaktiviteter.

Avgränsning

I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2017. I övrigt se revisionsfråga, kontrollområden och bakgrund.

Iakttagelser- ändamålsenlighet

Styrelsen har utarbetat riktlinjer för det förebyggande arbetet.

Det finns inget sammantaget regelverk/policy för korrupktion och oegentligheter.

På kommunens intranät finns en sida angående jäv, mutor och andra intressekonflikter. I texten hänvisas till kommunallagens regler angående jäv och vi noterar att det endast är jävsfrågan som behandlas på sidan.

Det finns även riktlinjer för representation, uppvaktning och gåvor, KS 2016-08-23 § 212. Ett internt upprättat dokument finns angående hantering av penninggåvor (fastställd av CSG 2014-05-14). I denna framgår bl.a. att man som anställd inte får ta emot några penninggåvor och heller inte pengar till personalens trivsel.

Vidare finns riktlinjer för strategisk upphandling i Strömsunds kommun, KC 2011-04-18, riktlinjer för direktupphandling i Strömsunds kommun, KC 2015-12-29. Kommunerna inom gemensamma nämnden för upphandlingssamverkan har gemensamt tagit fram upphandlingspolicy 2009-04-06 och tillämpningsföreskrifter (odaterade).

I övrigt saknas riktlinjer för det förebyggande arbetet avseende EKO-frågor.

Iakttagelser

Ändamålsenlighet

Det förebyggande arbetet genomförs enligt antagna riktlinjer.

Kommunen har inte antagit riktlinjer för det förebyggande arbetet.

Vid intervjuer framförs att frågan diskuterades när det var aktuellt för några år sedan. Utbildningar genomfördes, där det presenterades olika exempel på vilka gåvor som var lämpliga att ta emot eller inte. Eventuella gåvor skulle även tillfalla hela personalgruppen. Vid introduktion av nyanställda ges viss information inom området, framförallt gällande jäv inom de verksamheter där detta är mest aktuellt.

I den utbildning som genomförs för politiker inför varje ny mandatperiod ingår EKO-frågor. I övrigt förs det inte diskussioner på politisk nivå om det inte har framkommit någon aktuell händelse.

Vi har noterat att socialnämnden har fått information om bestämmelser om sekretess, jäv, mutor och andra intressekonflikter 2015-02-18 § 20.

Iakttagelser

Intern kontroll

Kontroller genomförs av risker för oegentligheter och jäv.

I kommunens reglemente för intern kontroll att den interna kontrollen ska på en rimlig nivå säkerställa att

- att verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv,
- att informationen om verksamheten och den ekonomiska rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig,
- att de regler och riktlinjer som finns följs samt
- att möjliga risker inringas, bedöms och förebyggs.

Nämnderna ansvarar bl.a. för att upptäckta fel och brister åtgärdas.

Iakttagelser

Intern kontroll

Rapportering och uppföljning inom området.

Rapportering och uppföljning görs endast när avvikelser har förekommit. Det finns ett väl utarbetat system för intern kontroll inom kommunen men det finns inga kontrollpunkter inom området.

Iakttagelser

Intern kontroll

Kontroller genomförs av risker för oegentligheter och jäv.

Vid genomgång av styrelse och nämnders intern kontrollplaner för 2015-2018 finns inga kontrollmoment inom området med undantag av köptrohet och avtal som årligen följs av kommunstyrelsen.

Kommunen bedömer själva att det inte förekommer så stora risker inom området och inga kontroller görs löpande. Det finns ett klimat där det inte är tillåtet att hålla på med oegentligheter.

Finns det däremot misstankar görs omedelbara kontroller och utredningar.

Automatiska kontroller görs inom ramen för både ekonomi- och lönesystemet där det finns inbyggda kontroller av attesträtter.

Revisionell bedömning

Kontrollmål	Bedömning
<i>Ändamålsenlighet</i>	
Styrelsen har utarbetat riktlinjer för det förebyggande arbetet.	I begränsad utsträckning Det saknas i stort sett riktlinjer för det förebyggande arbetet. Däremot finns ett antal särskilda regelverk inom området men inget om hur kommunen ska arbeta förebyggande. Information och utbildning har dock genomförts.
Det förebyggande arbetet genomförs enligt antagna riktlinjer	Ej reviderbart Då det saknas utarbetade riktlinjer kan vi inte bedöma om arbetet genomförs enligt antagna riktlinjer. Information och utbildning har dock genomförts.
<i>Intern kontroll</i>	
Kontroller genomförs av risker för oegentligheter och jäv	I begränsad utsträckning Inga dokumenterade kontroller görs angående risker för oegentligheter och jäv med undantag av köptrohet.
Rapportering och uppföljning inom området.	I begränsad utsträckning Rapportering och uppföljning sker om det förekommer misstankar om oegentligheter. Inga kontroller inom området finns dock med i styrelse och nämnders intern kontrollplaner.

Svar på revisionsfrågan och rekommendationer

Svar på revisionsfrågan:

Vi bedömer att kommunens beredskap avseende EKO-frågor i begränsad utsträckning är ändamålsenlig då det till stor del saknas övergripande policy eller riktlinjer inom området. Den interna kontrollen inom området bedöms i begränsad utsträckning vara tillräcklig då det inte görs uppföljningar inom området. Däremot finns ett väl utarbetat system för den interna kontrollen som bör fånga eventuella avvikelser.

Rekommendationer

- Övergripande policy eller riktlinjer inom området bör tas fram.
- Styrelse och nämnder bör i högre utsträckning belysa frågor kring EKO-frågor både i riskanalyser och de årliga intern kontrollplanerna, exempelvis attesträtter, representation, inköp etc. Bedömningar bör göras av var i organisationen risker för oegentligheter och fel är som störst.
- Säkerställ att information om EKO-frågor ingår i utbildning för nyanställda.